

Základy redakční práce

Eva Juláková

E-mail: julakova@kav.cas.cz

Tel: 607 565 211

Tabulky a grafy

- koruna odborného pojednání;
- nepostradatelné pro prezentaci výsledků a jejich interpretaci;
- vynikající pro shrnutí výkladu apod.;
- špatně uspořádaná tabulka nebo nepřehledný graf je k ničemu, nebo i výklad pokazí;
- tabulky a grafy musí být samostatně srozumitelné
- zaslouží si velkou péči, taky texty pod obrázky;
- úprava vyžaduje zkušenosti a dost trpělivé práce.

I tabulka nebo graf mají název!

- nesmí chybět číslo (odkazování) - zpravidla podle kapitoly, desetinné (jen dvě čísla);
- název - podobná pravidla jako v textu; za názvem **NIKDY NENÍ TEČKA**;
- poznámky (podrobnosti) buď pod názvem, nebo pod tabulkou či obrázkem;
- většinou „na praporek“ (zarovnání vlevo).

Písmena, slova, číslice

- Je zvykem, že v záhlaví jsou začínají **názvy sloupců velkým** písmenem.
- V prvním sloupci tabulky mohou **názvy řádků** začínat i velkým písmenem, ale v češtině častěji **malým**.
- V jednotlivých buňkách tabulky začínají slova **VŽDY malým písmenem** (pokud to nejsou věty - potom ale taky musí končit tečkou!)
- Názvy veličin u os grafu **VŽDY malým písmenem**.

- **Pozor na počet platných desetinných míst!!!**
- **Zvolte takové jednotky nebo úpravu, aby hodnoty v tabulce byly mezi 999 a 0,01:**
 - místo 0,002 3 m použijte 2,3 mm
 - místo 0,000 46 kg použijte 0,46 g nebo $4,6 \cdot 10^{-4}$ kg
- **Nezapomeňte na mezery u číslic po třech řádech!**

Tabulky - grafická úprava

- v tabulkách písmo o 1 až 2 b menší než v textu (dtto texty pod obrázky a popisky v obrázcích - **pozor na zmenšení !!**);
- neničte čtenářům oči blechami !!
- použijte přiměřeně čar;
- **nesmí být prázdné pole** (pomlčka, ne nula);
- raději nedělte slova a nepoužívejte zkrácená slova;
- někdy pomůže otočení o 90°;
- **nepište nikdy tabulky pomocí tabulátorů (éra psacích strojů už skončila).**

Tabulky - umístění a úprava

- tabulka buď na střed, nebo na plnou šíři zrcadla
- zarovnávání:
 - v záhlaví (názvy sloupců) **na střed**;
 - v názvech řádků (levý sloupec) **zleva**;
 - v jednotlivých polích (buňkách) dle obsahu (ale čísla vždy raději **podle řádů pod sebou**);
 - text v buňkách na výšku na střed;
 - text **NIKDY DO BLOKU**.
- tabulka „na ležato“ - záhlaví k LEVÉMU okraji stránky

Příklady

k' (cm s ⁻¹)	10^{-3}	10^{-4}	10^{-6}	10^{-10}
η_a (V)	0,000 2	0,003	0,12	0,59

Elektroda	Přepětí vodíku (V)	Přepětí kyslíku (V)
Ag	0,48	0,58
Au	0,24	0,67
Cu	0,48	0,42
Hg	0,88	- *)
Ni	0,56	0,35
Pt hladká	0,02	0,72
Pt platinovaná	0,01	0,40

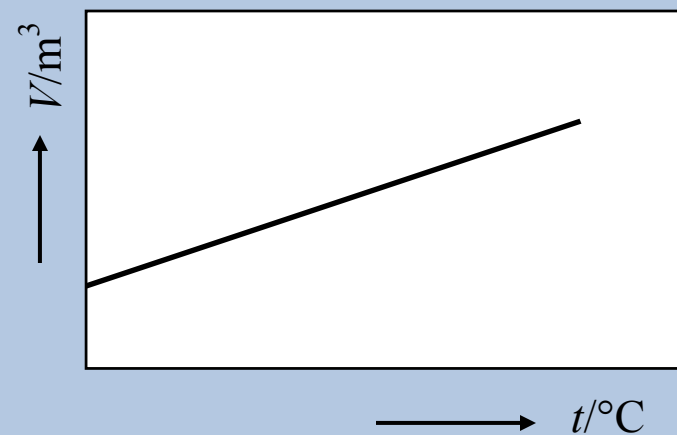
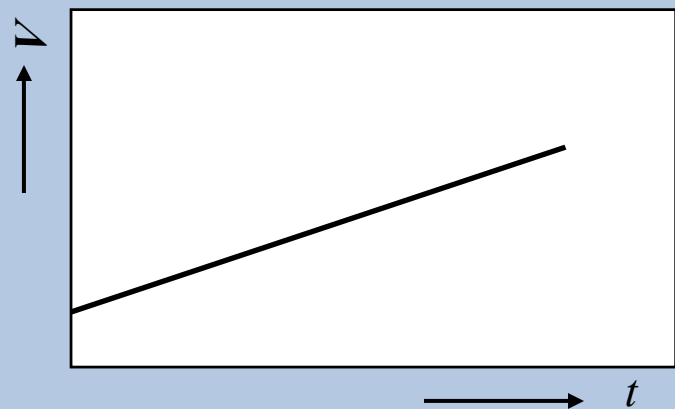
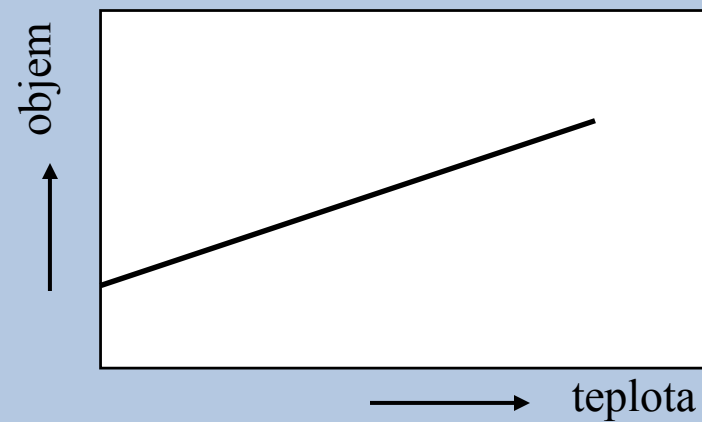
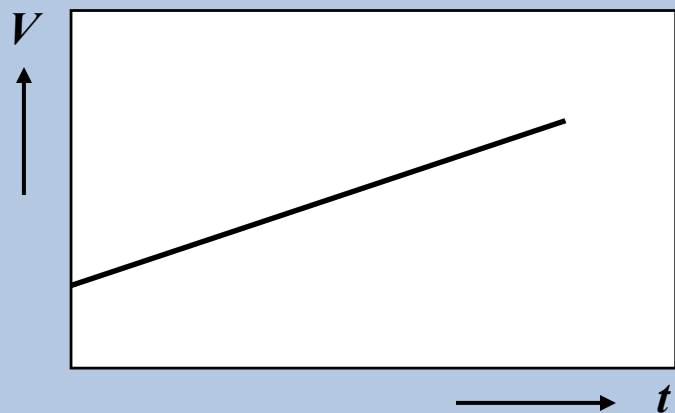
Analyt	q_{sv}
hexan	0,015
benzen	2,5
methylethylketon	11
acetaldehyd	99
ethanol	1 150
methanol	1 670

Elektroda	Pt čern	Au	Pt	Ag	Ni	Cu	Cd	Pb	Zn	Hg
přepětí vodíku, V	0,00	0,15	0,09	0,15	0,21	0,23	0,48	0,64	0,7	0,78
přepětí kyslíku, V	0,25	0,53	0,45	0,41	0,06	0,14	0,43	0,31		

Elektroda	přepětí vodíku, V	přepětí kyslíku, V
Pt čern	0	0,25
Au	0,15	0,53
Pt	0,09	0,45
Ag	0,15	0,41
Ni	0,21	0,06
Cu	0,23	0,14
Cd	0,48	0,43
Pb	0,64	0,31
Zn	0,7	-
Hg	0,78	-

Grafy - popisy os

- popisy os jsou vždy nezbytné;
- jsou-li na osách čísla, musí být uvedeny jednotky - a naopak, jsou-li jednotky, musí být stupnice na ose;
- správná volba stupnice os:
 - čísla nesmí být moc hustě
 - násobky 5, nebo 10, nebo sudá čísla apod.
- čísla na osách mezi hodnotami 999 a 0,1 (totéž jako v tabulkách);
- typy písma (symboly apod.) stejné jako v textu.

na osách stupnice

Texty pod obrázky

- menší písmo než text - kurziva ne moc šikovníá;
- název + podrobnosti (za názvem);
- za nadpisem nikdy tečka;
- za praporek (vlevo, vpravo);
- **CITOVAT ZDROJ - VYŽÁDAT SOUHLAS;**
- dát si záležet na stránkovém zlomu (aby se nemuselo pořád listovat !)

--

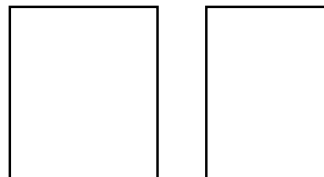
--

--

```

xxx xxxxx dxxxxxxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxx xxx xxxxx dxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxx xxxxxxxx xxx xxxxx dxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxx xxx xxxxx
dxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxx
xxx xxxxx dxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxx xxx xxxxx dxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxx xxxxxxxx xxx xxxxx dxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxxx xxx xxxxx
dxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxx
xxx xxxxx dxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxx xxx xxxxx dxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxx

```


Obr. X.X: xxx xxxxxx dxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx

Obr. X.X: xxx xxxxxx dxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxx xxx xxxxxx dxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx

Tabulky a grafy - jednotky

$$x = \{x\} \cdot [x]$$

$[x]$ - obecný symbol jednotky veličiny x

$\{x\}$ - číselná hodnota veličiny x

$$d = 6 \text{ m}$$

zápis „ $\{d\}_{\text{m}} = 6$ “ znamená „číselná hodnota délky vyjádřené v metrech je šest“

$$d/\text{m} = 6$$

$$[d] = \text{m}$$

SPRÁVNĚ

ŠPATNĚ

T/K T, K $T (\text{K})$

$T [\text{K}]$

$G/\text{J mol}^{-1}$

$G [\text{J mol}^{-1}]$

Souhrn úkolů při odborné redakci

- logika výkladu, souvislosti
- názvosloví, jednotky;
- matematika:
 - správnost zápisu,
 - odvození a výpočty - alespoň rámcově;
- odborné termíny a symboly:
 - **jednotnost**, souhlas s doporučením, vše vysvětleno
- „řemeslo“:

„Redaktor je první, velmi podezřívavý a velmi všetečný čtenář.“

Zkontrolujte:

- souhlasí odkazy na jiné části textu?
- jsou v textu odkazy na všechny tabulky, obrázky? a souhlasí zlom?
- souhlasí číslování rovnic? (často se upravuje !)
- jsou rovnice v pořádku? (rozměrová analýza)
- souhlasí texty pod obrázky s obrázkem?
- souhlasí odkazy se seznamem literatury?
- je jednotný a vhodný způsob citování?
- atd. atd.

A potom ještě:

- obsah
- předmluva nebo úvod
- náležitosti
- rejstřík
- texty na obálku